

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
Η ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗ ΝΟΣΟ

Κανονισμός Λειτουργίας Π.Μ.Σ.

Γραμματεία:
Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Λάρισας, Πανεπιστημιακή
Γαστρεντερολογική Κλινική,
ΜΕΖΟΥΡΛΟ, 41110, ΛΑΡΙΣΑ

Τηλ.: 2413502806
Fax: 2413501024
E-mail: pmsdyn@med.uth.gr

ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας ιδρύθηκε το 1984 με το Π.Δ. 83/1984, που τροποποιήθηκε το 1985 με το Π.Δ. 302/1985. Έδρα του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας ορίστηκε ο Βόλος. Με την τροποποίηση του πρώτου διατάγματος (του 1985) ιδρύθηκαν νέα Τμήματα, ενώ σύμφωνα με τη σημερινή ακαδημαϊκή οργάνωση του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας λειτουργούν οι παρακάτω σχολές:

Σχολές - Τμήματα

Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών

- Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
- Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης
- Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής
- Τμήμα Ιστορίας Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας
- Οικονομικών Επιστημών

Σχολή Γεωπονικών Επιστημών

- Γεωπονίας Φυτικής Παραγωγής και Αγροτικού Περιβάλλοντος
- Γεωπονίας Ιχθυολογίας και Υδάτινου Περιβάλλοντος

Πολυτεχνική Σχολή

- Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών
- Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης
- Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών
- Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών
- Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών

Σχολή Επιστημών Υγείας

- Ιατρικής
- Κτηνιατρικής
- Βιοχημείας και Βιοτεχνολογίας

Σχολή Θετικών Επιστημών

- Πληροφορικής
- Πληροφορικής με Εφαρμογές στη Βιοϊατρική

Σχολή Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού

- Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού

Το Τμήμα Ιατρικής ιδρύθηκε με την τροποποίηση του πρώτου διατάγματος (του 1985), έχει έδρα τη Λάρισα, ενώ άρχισε να λειτουργεί κατά το ακαδημαϊκό έτος 1990-91.

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	Σελ. 5
Σκοπός	Σελ. 5
Άρθρο 1. Διαχείριση ΠΜΣ	Σελ. 7
Άρθρο 2. Δομή του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών	Σελ. 7
Άρθρο 3. Οργανωτική δομή του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών	Σελ. 9
Άρθρο 4. Διδακτικό προσωπικό	Σελ. 11
Άρθρο 5. Προκήρυξη θέσεων-Προϋποθέσεις συμμετοχής	Σελ. 12
Άρθρο 6. Μεταπτυχιακοί τίτλοι	Σελ. 16
Άρθρο 7. Χρονική διάρκεια σπουδών στο ΠΜΣ	Σελ. 16
Άρθρο 8. Αναστολή φοίτησης	Σελ. 16
Άρθρο 9. Υποτροφίες εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής	Σελ. 17
Άρθρο 10. Δίδακτρα	Σελ. 17
Άρθρο 11. Διδασκαλία-Φοίτηση – Εξετάσεις - Βαθμολογία	Σελ. 17
Άρθρο 12. Υποχρεώσεις φοιτητών	Σελ. 19
Άρθρο 13. Αξιολόγηση του ΠΜΣ	Σελ. 19
Άρθρο 14. Συνεχιζόμενη εκπαίδευση	Σελ. 20
Άρθρο 15. Περιεχόμενο μαθημάτων	Σελ. 20

Εισαγωγή

Το ΠΜΣ, «η Διατροφή στην Υγεία και στη Νόσο», έχει ως αντικείμενο την παροχή υψηλού επιπέδου εξειδίκευσης και διεξαγωγής έρευνας όσον αφορά τη διατροφή του ανθρώπου, έτσι ώστε οι πτυχιούχοι του να αποκτήσουν ισχυρό επιστημονικό υπόβαθρο, εμπειρία και τεχνογνωσία σε σύγχρονα θέματα διατροφής, με σκοπό την επιτυχή επαγγελματική σταδιοδρομία στον ιδιωτικό και το δημόσιο τομέα.

Το συγκεκριμένο ΠΜΣ έχει σαν στόχο την επιστημονική προσέγγιση της αλληλεπίδρασης της διατροφής στην υγεία και τα διάφορα νοσήματα και την αναγνώριση των διατροφικών μεταβλητών που επηρεάζουν την ανθρώπινη υγεία και τη νόσο. Θα βοηθήσει τους μεταπτυχιακούς φοιτητές να κατανοήσουν περισσότερο τις μεθόδους των διατροφικών παρεμβάσεων για τη θεραπεία και τις πιο αποτελεσματικές στρατηγικές πρόληψης των νοσημάτων, με αποτέλεσμα τη δημιουργία επιστημόνων με ειδικές γνώσεις στον τομέα αυτό της υγείας. Θα προσεγγίζει σημαντικά θέματα όπως, το ισορροπημένο διαιτολόγιο, την εκτίμηση των διατροφικών διαταραχών και ελλειμμάτων, τους διαιτητικούς παράγοντες και τις διατροφικές διαταραχές που εμπλέκονται στα διάφορα νοσήματα, το πρωτεϊνικό και θερμιδικό ισοζύγιο, την εντερική και παρεντερική θρέψη, το ρόλο των βιταμινών και των θρεπτικών ιχνοστοιχείων, την παχυσαρκία και τις μεθόδους αντιμετώπισής της.

Η μεγάλη σημασία της διατροφής, αλλά και οι δυσκολίες που εμφανίζονται στη διαιτητική αγωγή των ασθενών σε όλα σχεδόν τα νοσήματα, καθιστούν αναγκαία τη λειτουργία του ΠΜΣ, «η Διατροφή στην Υγεία και στη Νόσο». Οι χώρες που επενδύουν σε θέματα διατροφής έχουν τεράστιο όφελος. Η εκπαίδευση των λειτουργών υγείας σ' αυτό το θέμα θα διευρύνει την επικοινωνία μεταξύ επιστημόνων με προέλευση από διαφορετικούς κλάδους. Οι απόφοιτοι του ΠΜΣ θα μπορούν να χειρίζονται, να σχεδιάζουν και να αναπτύσσουν προγράμματα παρέμβασης στις διατροφικές συνήθειες ανάλογα με την υποκείμενη νόσο.

Το συγκεκριμένο ΠΜΣ θα συμβάλει στη μείωση της ανεργίας και της έλλειψης ειδικευμένου προσωπικού, στην ποιοτική άνοδο των υπηρεσιών διαιτητικής υποστήριξης των ασθενών αλλά και στην βελτίωση της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης με επακόλουθο την δημιουργία αποφοίτων ισάξιων αυτών των Πανεπιστημίων της αλλοδαπής και τον περιορισμό του ρεύματος εξόδου των πτυχιούχων από τη χώρα μας. Το ΠΜΣ θα προσφέρει εξειδίκευση η οποία θα καλύψει υπαρκτές και ουσιαστικές ανάγκες και θα συμβάλει στην αναβάθμιση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος.

Σκοπός

Σκοπός του ΠΜΣ «η Διατροφή στην Υγεία και στη Νόσο» είναι η κατάρτιση στελεχών υψηλού επιστημονικού επιπέδου στην αγορά εργασίας, ικανά να στελεχώσουν στρατηγικούς τομείς της Δημόσιας Διοίκησης, των Πανεπιστημίων,

των Ερευνητικών Ινστιτούτων, των Ιατρικών Κέντρων και Εργαστηρίων ή να συνεχίσουν σπουδές διδακτορικού επιπέδου, εφόσον το επιθυμούν.

Οι βασικοί στόχοι του προγράμματος σπουδών είναι οι εξής:

1. Η προαγωγή και η ανάπτυξη ποιοτικής έρευνας στις επιστήμες της υγείας.
2. Η παροχή υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακών σπουδών.
3. Η παροχή γνώσης στις σύγχρονες απόψεις για την επίδραση της διατροφής του ανθρώπου στην υγεία και στη νόσο, όπως αυτά περιγράφονται στην ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία.
4. Η ανάπτυξη τεχνικών και μεθοδολογιών προσέγγισης των ατόμων με διατροφικά προβλήματα με στόχο την αντιμετώπιση απειλητικών και δυσάρεστων για την ζωή καταστάσεων.
5. Η μελέτη και ο προσδιορισμός των διαιτητικών χαρακτηριστικών ασθενών που επιδρούν αρνητικά στην υγεία και ευνοούν την εμφάνιση νόσων.
6. Η δημιουργία επιστημόνων με τις απαιτούμενες δεξιότητες για επιτυχή σταδιοδρομία στον ιδιωτικό, δημόσιο και ακαδημαϊκό τομέα.
7. Προετοιμασία για μεταπτυχιακές σπουδές διδακτορικού επιπέδου.

Άρθρο 1

Διαχείριση του ΠΜΣ

Η διαχείριση έργου γίνεται από τον Επιστημονικό Υπεύθυνο και την Πενταμελή Συντονιστική Επιτροπή (ΠΣΕ), οι οποίοι θα συντονίζουν μαζί με το διοικητικό προσωπικό τον προγραμματισμό του έργου, την τήρηση αρχείων και την ακριβή υλοποίηση των πακέτων εργασίας. Στο έργο θα απασχοληθούν 1 έως 2 γραμματείς που θα έχουν προσληφθεί με σύμβαση έργου και με επικουρική βοήθεια από το ήδη υπάρχον τεχνικό και διοικητικό προσωπικό του Τμήματος Ιατρικής. Επίσης από μεταπτυχιακούς φοιτητές οι οποίοι θα διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις.

Άρθρο 2

Δομή του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Α) Γενική περιγραφή του προγράμματος

Στο Τμήμα Ιατρικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας θα λειτουργήσει το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «η Διατροφή στην Υγεία και στη Νόσο» από το Ακαδημαϊκό έτος 2016-2017, το οποίο θα οδηγεί στη χορήγηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης. Το πρόγραμμα έχει στόχο την παροχή υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακής εκπαίδευσης με την αξιοποίηση των γνώσεων και εμπειριών των μελών ΔΕΠ του Τμήματος Ιατρικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ΠΜΣ, «Η Διατροφή στην Υγεία και στη Νόσο» θα διαρκεί τρία εξάμηνα και θα περιλαμβάνει την υποχρεωτική παρακολούθηση και επιτυχή αξιολόγηση στα μαθήματα που θα αναπτυχθούν. Κατά τη διάρκεια των σπουδών θα εκπονείται μεταπτυχιακή εργασία. Η διδασκαλία των μαθημάτων θα γίνεται κατά τη διάρκεια ενός τριημέρου (Παρασκευή έως Κυριακή). Η αξιολόγηση των εκπαιδευόμενων θα περιλαμβάνει την εκπόνηση μεταπτυχιακής εργασίας καθώς και γραπτές ή και προφορικές εξετάσεις.

Β) Διάρκεια σπουδών

1^ο (Χειμερινό) εξάμηνο: Θεωρητική κατάρτιση

2^ο (Εαρινό) εξάμηνο: Θεωρητική κατάρτιση και προετοιμασία διπλωματικής εργασίας

3^ο (Χειμερινό) εξάμηνο: Πρακτική άσκηση και διπλωματική εργασία

Γ) Διδασκόμενα μαθήματα

Το ΠΜΣ, «Η Διατροφή στην Υγεία και στη Νόσο» περιλαμβάνει υποχρεωτικά μαθήματα, απαιτεί δε τη συμπλήρωση **90 πιστωτικών μονάδων (ECTS)**, όπως φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΕΞΑΜΗΝΟ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ/ ECTS
ΒΑΣΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ		
Το ισορροπημένο διαιτολόγιο. Εκτίμηση των διατροφικών διαταραχών και ελλειμμάτων	1 ^ο	5
Πληθυσμιακά διαιτητικά πρότυπα. Συντηρητικά τροφίμων, συντήρηση, κατάψυξη, κονσερβοποίηση, μεταλλαγμένα	1 ^ο	5
Διαιτητικοί παράγοντες και διατροφικές διαταραχές στα νοσήματα του πεπτικού σωλήνα, ήπατος και παγκρέατος	1 ^ο	5
Διαιτητικοί παράγοντες και διατροφικές διαταραχές σε νοσήματα του νευρικού, αναπνευστικού, καρδιαγγειακού συστήματος και σε νοσήματα νεφρών, ουρητήρων και κύστης	1 ^ο	5
Διαιτητικοί παράγοντες και διατροφικές διαταραχές σε ψυχιατρικά, ενδοκρινολογικά, οφθαλμολογικά νοσήματα και παθήσεις του μυοσκελετικού συστήματος και του δέρματος	1 ^ο	5
Διαιτητικοί παράγοντες και διατροφικές διαταραχές στην εγκυμοσύνη, στα παιδιά, στους γέροντες και στους ασθενείς που νοσηλεύονται στις ΜΕΘ	1 ^ο	5
Παχυσαρκία, νοσογόνος παχυσαρκία, βαριατρική	2 ^ο	6
Θεραπευτική αντιμετώπιση των διατροφικών διαταραχών και ελλειμμάτων	2 ^ο	6
Συμπληρώματα διατροφής, προβιοτικά, ευβιοτικά, σκευάσματα εντερικής και παρεντερικής διατροφής	2 ^ο	6

Μεθοδολογία της Έρευνας	2 ^ο	2
Προετοιμασία Διατριβής Μεταπτυχιακής Ειδίκευσης	2 ^ο	10
Πρακτική άσκηση	3 ^ο	10
Διατριβή Μεταπτυχιακής Ειδίκευσης	3 ^ο	20
	ΣΥΝΟΛΟ:	90 ECTS

Τα μαθήματα θα λαμβάνουν χώρα στις εγκαταστάσεις του Τμήματος Ιατρικής.

Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Συνθέσεως (ΓΣΕΣ) του Τμήματος, ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση της Πενταμελούς Συντονιστικής Επιτροπής (ΠΣΕ) είναι δυνατόν κάποιο (ή κάποια) από τα μαθήματα να διδαχθεί σε εξάμηνο διαφορετικό από εκείνο που προβλέπεται στην Υπουργική Απόφαση.

Κάθε Μεταπτυχιακός Φοιτητής (ΜΦ) είναι υποχρεωμένος να εκπονήσει Διπλωματική Εργασία. Το θέμα της Διπλωματικής Εργασίας θα επιλέγεται κατά τη διάρκεια του 1^{ου} εξαμήνου των μαθημάτων από τον μεταπτυχιακό φοιτητή σε συνεργασία με τον Επιβλέποντα Καθηγητή. Ο Επιβλέπων Καθηγητής θα είναι υπεύθυνος για την παρακολούθηση του έργου του ΜΦ και μαζί με τα άλλα μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής θα εγκρίνουν τη Διπλωματική Εργασία, την οποία ο υποψήφιος θα υποστηρίζει δημόσια. Λεπτομερής Οδηγός Εκπόνησης της Διπλωματικής Εργασίας θα αναρτηθεί στο διαδικτυακό τόπο του ΠΜΣ με την έναρξη των μαθημάτων και θα αναπτυχθεί με λεπτομέρειες στο μάθημα Μεθοδολογία της Έρευνας.

Άρθρο 3

Οργανωτική δομή του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Για την οργάνωση και τη λειτουργία του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος, αρμόδια όργανα είναι τα εξής:

1. Η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης του Τμήματος Ιατρικής (ΓΣΕΣ).

Η σύσταση και οι αρμοδιότητες της ΓΣΕΣ είναι αυτές που ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία. Στις αρμοδιότητες της ΓΣΕΣ συμπεριλαμβάνονται:

- Εκλέγει τον Επιστημονικό Υπεύθυνο μετά από πρόταση της Πενταμελούς Συντονιστικής Επιτροπής (ΠΣΕ)
- Ορίζει τα μέλη του Τμήματος Ιατρικής που θα συμμετέχουν στη Πενταμελή Συντονιστική Επιτροπή (ΠΣΕ).
- Καθορίζει τις λεπτομέρειες εφαρμογής των κριτηρίων επιλογής των Μεταπτυχιακών Φοιτητών.

- Ορίζει τις επιτροπές για την κατάρτιση του πίνακα επιτυχόντων και την επιλογή των εισακτέων.
- Επικυρώνει τους πίνακες των επιτυχόντων.
- Αναθέτει τη διδασκαλία μαθημάτων στο ΠΜΣ.
- Ορίζει τα μέλη των Συμβουλευτικών Επιτροπών για την εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας, καθώς και τα μέλη των Τριμελών Εξεταστικών Επιτροπών.
- Απονέμει τα Διπλώματα Μεταπτυχιακών Σπουδών.
- Αντιμετωπίζει κάθε θέμα που προβλέπεται από τις επιμέρους διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος.

2. Η Πενταμελής Συντονιστική Επιτροπή (ΠΣΕ) του ΠΜΣ.

Η ΠΣΕ είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και το συντονισμό της λειτουργίας του ΠΜΣ καθώς και για την εποπτεία των διαδικασιών επιλογής των υποψηφίων Μεταπτυχιακών Φοιτητών (ΜΦ). Εποπτεύει ακόμα και συντονίζει τη λειτουργία των μεταπτυχιακών σπουδών. Στο έργο της συμπεριλαμβάνεται η επεξεργασία και η επίβλεψη του προγράμματος σπουδών καθώς και ο ορισμός των Συμβούλων Καθηγητών (ΣΚ) για κάθε ΜΦ, των Υπευθύνων Καθηγητών των μαθημάτων, των Διδασκόντων Καθηγητών (ΔΚ), των Επιβλεπόντων Καθηγητών (ΕΚ) για Διπλωματική Εργασία και την Επιτροπή Αξιολόγησης (ΕΑ) του ΠΜΣ.

Αποτελείται από πέντε μέλη, τον Επιστημονικό Υπεύθυνο του ΠΜΣ και τέσσερα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Ιατρικής που συμμετέχουν στο πρόγραμμα και εκλέγονται από την ΓΣΕΣ ενώ συμμετέχει και ένας εκπρόσωπος των φοιτητών. Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος του ΠΜΣ είναι και Πρόεδρος της ΕΔΕ.

Τα μέλη της ΕΔΕ είναι:

- **Αναπλ. Καθ. Σ. Ποταμιάνος**, Τμήμα Ιατρικής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (Επιστημονικός Υπεύθυνος)
- **Αναπλ. Καθ. Α. Καψωριτάκης**, Τμήμα Ιατρικής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
- **Αναπλ. Καθ. Γ. Τζοβάρας**, Τμήμα Ιατρικής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
- **Επικ. Καθ. Α. Μπαργιώτα**, Τμήμα Ιατρικής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
- **Καθ. Ε. Ζακυνθινός**, Τμήμα Ιατρικής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
- Εκπρόσωπος των Φοιτητών

3. Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος του ΠΜΣ

Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος του ΠΜΣ προεδρεύει και συντονίζει τις εργασίες της ΠΣΕ, παρακολουθεί την οργάνωση και τη λειτουργία του ΠΜΣ και εισηγείται στη

ΓΣΕΣ του Τμήματος κάθε θέμα που αφορά στην αποτελεσματική εφαρμογή και καλή λειτουργία των μεταπτυχιακών σπουδών.

4. Επιτροπή Οικονομικής Διαχείρισης του ΠΜΣ

Έργο της Επιτροπής Οικονομικής διαχείρισης είναι η οικονομική διαχείριση του ΠΜΣ και συγκεκριμένα η παρακολούθηση, ο έλεγχος και η διαρκής ενημέρωση των οικονομικών του προγράμματος. Μέλη της επιτροπής είναι οι κ.κ. Ποταμιάνος Σπύρος, Καψωριτάκης Ανδρέας και οι γραμματείς του ΠΜΣ.

5. Επιτροπή Δεοντολογίας του ΠΜΣ

Η Επιτροπή Δεοντολογίας αποτελείται από τα εξής μέλη: Ζακυνθινός Επαμεινώνδας, Τζοβάρας Γεώργιος και Μπαργιώτα Αλεξάνδρα.

6. Επιτροπή Επιλογής Μεταπτυχιακών Φοιτητών

Η Επιτροπή Επιλογής Μεταπτυχιακών Φοιτητών αποτελείται από τα εξής μέλη: Ποταμιάνος Σπύρος και Καψωριτάκης Ανδρέας. Έργο της, αποτελούν τα παρακάτω:

- Έλεγχος και αξιολόγηση όλων των υποβληθέντων δικαιολογητικών.
- Έλεγχος της συνάφειας του πτυχίου με το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ.
- Έλεγχος της γλωσσικής επάρκειας.
- Τελική κατάταξη υποψηφίων με βάση τη λίστα κριτηρίων του ΠΜΣ και πρόταση επιλογής υποψηφίων με βάση την κατάταξη αυτή στη ΓΣΕΣ.

Άρθρο 4

Διδακτικό Προσωπικό

Τη διδασκαλία των μαθημάτων, καθώς και τη διεξαγωγή σεμιναρίων, πρακτικών ασκήσεων κ.λ.π. μπορούν να αναλάβουν (Ν3685/2008) :

A. Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Ιατρικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας ή μέλη ΔΕΠ άλλων τμημάτων του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, ή ομότιμοι καθηγητές, επισκέπτες καθηγητές ή ειδικοί επιστήμονες, διδάσκοντες βάσει του Π.Δ. 407/1980 (ΦΕΚ 112 Α'), οι οποίοι είναι κάτοχοι Διδακτορικού Διπλώματος και έχουν επαρκές δημοσιευμένο έργο καθώς και καθηγητές των ΤΕΙ.

B. Ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, που είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος σχετικού με το γνωστικό αντικείμενο το οποίο θα κληθούν να διδάξουν και έχουν επαρκή επιστημονική, ερευνητική και συγγραφική δραστηριότητα γύρω από το αντικείμενο αυτό. Επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ.

Η ανάθεση διδασκαλίας μαθήματος στους Υπεύθυνους Καθηγητές, γίνεται με απόφαση της ΓΣΕΣ ύστερα από πρόταση της ΠΣΕ. Η διδακτέα ύλη όλων των

μαθημάτων καθορίζεται από τη ΓΣΕΣ ύστερα από προτάσεις της ΠΣΕ, η οποία προηγουμένως θα έχει συμβουλευτεί τους Υπεύθυνους Καθηγητές. Δεν επιτρέπεται, σε καμιά περίπτωση, η αποκλειστική απασχόληση μέλους ΔΕΠ στο ΠΜΣ (παραγρ. 3β του άρθρου 12 του Ν.2083/92).

Ο σύμβουλος καθηγητής (ΣΚ)

Την πορεία κάθε μεταπτυχιακού φοιτητή, εκτός από την γενική επίβλεψη από την ΠΣΕ, παρακολουθεί και ένα μέλος ΔΕΠ (ΣΚ). Ο ρόλος του είναι να βοηθά τον φοιτητή στην αντιμετώπιση εκπαιδευτικών και προσωπικών προβλημάτων που είναι πιθανό να προκύψουν.

Ο Υπεύθυνος Καθηγητής (ΥΚ)

Κάθε ΥΚ είναι υπεύθυνος για την υλοποίηση του μαθήματος με τον καλύτερο δυνατόν τρόπο. Έχει την ευθύνη για τους εξωτερικούς ή προσκεκλημένους διδάσκοντες του μαθήματος καθώς και την παρουσία, την ποιότητα των σημειώσεων και των βιβλίων, την συμμετοχή των φοιτητών, την οργάνωση των εργαστηρίων, διαλέξεων και φροντιστηρίων και των εκπαιδευτικών επισκέψεων και εργασιών πεδίου που εμπίπτουν στο αντικείμενο τους. Αντικαθιστούν τους διδάσκοντες σε περίπτωση απουσίας τους. Στο τέλος κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου ενημερώνει εγγράφως με σύντομο σημείωμα την ΠΣΕ για την πορεία του μαθήματος. Οι Υπεύθυνοι Καθηγητές μαζί με τα μέλη της ΠΣΕ συνεδριάζουν μια φορά τον χρόνο και προτείνουν αλλαγές και τροποποιήσεις για την εκπαιδευτική διαδικασία.

Ο Διδάσκων Καθηγητής (ΔΚ)

Οι Διδάσκοντες Καθηγητές (εξωτερικοί ή εσωτερικοί) υποβοηθούν τους Υπεύθυνους Καθηγητές στο έργο τους. Οι διδάσκοντες πέρα των διδακτικών καθηκόντων αναλαμβάνουν διπλωματικές εργασίες ειδίκευσης και εργασίες στο μάθημα που διδάσκουν. Σε περίπτωση απουσίας ειδοποιούν τον υπεύθυνο καθηγητή τρεις τουλάχιστον ημέρες νωρίτερα.

Ο Επιβλέπων Καθηγητής Διπλωματικής Εργασίας (ΔΕ)

Επιβλέπων καθηγητής μπορεί να είναι υπεύθυνος μαθήματος ή διδάσκων του ΠΜΣ ή άλλο μέλος ΔΕΠ του Τμήματος Ιατρικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Απαραίτητη προϋπόθεση για την επίβλεψη ΔΕ αποτελεί η κατοχή διδακτορικής διατριβής από τον Επιβλέποντα Καθηγητή.

Άρθρο 5

Προκήρυξη θέσεων – Προϋποθέσεις συμμετοχής

Προκήρυξη θέσεων

Η Πενταμελής Συντονιστική Επιτροπή (ΠΣΕ) του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών αποφασίζει για το χρόνο δημοσίευσης στον ημερήσιο τύπο (που γίνεται τουλάχιστον τρεις μήνες πριν την έναρξη των μαθημάτων) σχετικής ανακοίνωσης προς τους ενδιαφερομένους υποψηφίους, όπου και προσδιορίζονται τα απαραίτητα προσόντα υποψηφίων για εισαγωγή στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «η Διατροφή στην Υγεία και στη Νόσο», η προθεσμία υποβολής δικαιολογητικών, ο γενικός τρόπος αξιολόγησης υποψηφίων και η διεύθυνση υποβολής δικαιολογητικών. Οι αιτήσεις υποβάλλονται σε ειδικά έντυπα που τους αποστέλλει ηλεκτρονικά ή τους παραδίδει η Γραμματεία του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Κατηγορίες Πτυχιούχων που γίνονται δεκτοί στο ΠΜΣ

Στο ΠΜΣ γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Σχολών Επιστημών Υγείας και άλλων Τμημάτων των Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή αναγνωρισμένων ομοταγών Ιδρυμάτων της αλλοδαπής καθώς και πτυχιούχοι Τμημάτων ΤΕΙ συναφούς γνωστικού αντικείμενου. Οι κάτοχοι τίτλου ΑΕΙ της αλλοδαπής οφείλουν να προσκομίσουν την αναγνώριση του τίτλου τους από το ΔΙΚΑΤΣΑ-ΔΟΑΤΑΠ.

Επίσης γίνονται δεκτοί απόφοιτοι ΑΕΙ και ΤΕΙ άλλων ειδικοτήτων υπό προϋποθέσεις συμπληρωματικών κριτηρίων και συνεκτίμηση αποδεδειγμένης επαγγελματικής και ερευνητικής εμπειρίας σχετικής με το αντικείμενο του ΠΜΣ, ύστερα από απόφαση της ΠΣΕ.

Τα δικαιολογητικά που θα πρέπει να καταθέσουν οι υποψήφιοι είναι:

1. Έντυπη αίτηση συμμετοχής.
2. Αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα με στοιχεία για τις σπουδές, την ερευνητική και επαγγελματική εμπειρία του υποψηφίου (με τα αντίστοιχα αποδεικτικά).
3. Επικυρωμένο αντίγραφο διπλώματος ή πτυχίου ή βεβαίωση ότι αναμένεται η αποφοίτηση του υποψηφίου έως την ημέρα έναρξης των μαθημάτων. Στις περιπτώσεις πτυχιούχων Πανεπιστημίων της αλλοδαπής συνυποβάλλεται πιστοποιητικό αναγνώρισης από ΔΙΚΑΤΣΑ-ΔΟΑΤΑΠ.
4. Επικυρωμένο αντίγραφο αναλυτικής βαθμολογίας.
5. Επικυρωμένη φωτοτυπία της αστυνομικής ταυτότητας ή του διαβατηρίου.
6. Δύο συστατικές επιστολές από Πανεπιστημιακούς δασκάλους, ερευνητές ή εξέχουσες προσωπικότητες
7. Αποδεικτικά ξένων γλωσσών (και ιδιαίτερα της αγγλικής).
8. Πρόσφατη φωτογραφία ταυτότητας (επισυνάπτεται στην αίτηση).

Κριτήρια επιλογής Μεταπτυχιακών Φοιτητών

Η διαδικασία επιλογής των Μεταπτυχιακών Φοιτητών (ΜΦ) συνεκτιμά τα ειδικά προσόντα των υποψηφίων, όπως αυτά προκύπτουν από τα δικαιολογητικά που έχουν υποβληθεί στη Γραμματεία του ΠΜΣ και την απόδοση των υποψηφίων κατά τη διάρκεια προφορικής συνέντευξης, εάν αυτό ζητηθεί από την Επιτροπή Επιλογής των Μεταπτυχιακών Φοιτητών.

Ειδικά για το Ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 και όσον αφορά το τρίτο (χειμερινό) εξάμηνο, με έναρξη την 1^η Οκτωβρίου 2016 μπορούν να δηλώσουν συμμετοχή χωρίς άλλες προϋποθέσεις, όλοι οι φοιτητές που παρακολούθησαν και τα δύο εξάμηνα του ΠΜΣ «η Διατροφή στην Υγεία και στη Νόσο» κατά το Ακαδημαϊκό έτος 2015-2016 σύμφωνα με το ΦΕΚ 79263/Β7(2-62014) ώστε να λάβουν Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με το παρόν ΠΜΣ διάρκειας τριών εξαμήνων.

Αξιολόγηση φοιτητών

Η αξιολόγηση των υποψηφίων, που μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες, έχουν προσκομίσει όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά γίνεται από την Επιτροπή Επιλογής ΜΦ σε τρεις φάσεις:

Α' Φάση:

Έλεγχος δικαιολογητικών όλων των υποψηφίων.

Β' Φάση:

Η βαθμολόγηση των κριτηρίων γίνεται σε κλίμακα από 0 μέχρι 100 και κάθε υποψήφιος πιστώνεται με συγκεκριμένο αριθμό μορίων. Η ΠΣΕ σε συνεργασία με την Επιτροπή Επιλογής (ΕΕ) των υποψηφίων, αξιολογεί και προκρίνει τους υποψηφίους με βάση τα κριτήρια:

- Γενικός βαθμός πτυχίου x 2 (έως 20 μόρια)
- Αναγνωρισμένη επαγγελματική εμπειρία η οποία αποδεικνύεται με πιστοποιητικά ή βεβαιώσεις (Δημόσιου) Ασφαλιστικού Φορέα. Έτη εργασίας x 1 (έως 20 μόρια)
- Γνώση ξένης γλώσσας (έως 10 όταν συνοδεύεται από την απόκτηση επαγγελματικού πτυχίου). Η επάρκεια της ξένης γλώσσας θα αποδεικνύεται με ανάλογο πτυχίο, πιστοποιητικά ή με εξετάσεις που θα ορίζονται από την ΕΔΕ.
- Συνάφεια με το αντικείμενο του προγράμματος (έως 10 μόρια για τους εργαζόμενους σε υπηρεσίες Υγείας)
- Επιπρόσθετα προσόντα (έως 20 μόρια σε όσους έχουν δημοσιεύσεις σε διεθνή περιοδικά).

Γ' Φάση:

Για την επιλογή των υποψηφίων στο ΠΜΣ, εφόσον αποφασίσει σχετικά η ΠΣΕ, πραγματοποιείται προφορική συνέντευξη (έως 20 μόρια). Η απόδοση των υποψηφίων κατά τη διάρκεια της προφορικής συνέντευξης συνεκτιμάται για την επιλογή τους στο ΠΜΣ.

Η προφορική συνέντευξη αποβλέπει:

- Στη διαπίστωση της γενικής επιστημονικής κατάρτισης του υποψηφίου και τη συγκρότηση της προσωπικότητάς του.
- Στην επισήμανση ειδικών προσόντων και άλλων χαρακτηριστικών και δραστηριοτήτων του υποψηφίου.
- Στον εντοπισμό των δυσκολιών που πιθανόν να έχει ο υποψήφιος για την ανελλιπή παρακολούθηση των μαθημάτων και των λοιπών υποχρεώσεων του ΠΜΣ.

Διαδικασία επιλογής των Μεταπτυχιακών Φοιτητών

Η ΕΕ αφού παραλάβει από τη Γραμματεία τον πίνακα των υποψηφίων, ελέγχει τα δικαιολογητικά που έχουν υποβληθεί και συντάσσει τον τελικό πίνακα υποψηφίων. Μετά την ανάρτηση του πίνακα των υποψηφίων ΜΦ ορίζεται εάν απαιτείται, η ημερομηνία των προφορικών συνεντεύξεων. Η υψηλότερη βαθμολογία που μπορεί να πάρει υποψήφιος με τα παραπάνω κριτήρια είναι 80 μόρια. Όσοι εκ των υποψηφίων λάβουν 40 μόρια και άνω θεωρούνται επιτυχόντες. Οι μη επιτυχόντες μπορεί να κληθούν σε συνέντευξη μετά από απόφαση της ΕΕ. Εφόσον η συνέντευξη κριθεί απαραίτητη από την ΕΕ η συνολική βαθμολογία μπορεί να φθάσει τα 100 μόρια.

Με βάση το σύνολο της βαθμολογίας που έχει συγκεντρώσει κάθε υποψήφιος, η ΕΕ συντάσσει αξιολογικό πίνακα των υποψηφίων. Στον αξιολογικό πίνακα συμπεριλαμβάνονται, με σειρά επιτυχίας, όλοι οι υποψήφιοι και εμφανίζονται οι επιτυχόντες. Στη συνέχεια οι πίνακες αυτοί διαβιβάζονται στη ΠΣΕ προς έλεγχο και υποβολή τους στη ΓΣΕΣ προς έγκριση. Σε περίπτωση που δυο ή περισσότεροι υποψήφιοι συγκεντρώσουν συνολικά τον ίδιο αριθμό μορίων, γίνονται δεκτοί όλοι οι ισοβαθμήσαντες.

Οι επιτυχόντες υποψήφιοι καλούνται να απαντήσουν γραπτώς (ηλεκτρονικά ή μέσω Fax) εντός επτά (7) ημερών εάν αποδέχονται ή όχι την ένταξη τους στο ΠΜΣ, αποδεχόμενοι τους όρους λειτουργίας του. Η μη απάντηση από επιλεγέντα υποψήφιο μέσα στην παραπάνω προθεσμία ισοδυναμεί με άρνηση αποδοχής. Εφόσον υπάρξουν αρνήσεις η Γραμματεία ενημερώνει τους αμέσως επόμενους στη σειρά αξιολόγησης από το σχετικό κατάλογο επιτυχίας.

Ένσταση κατά των πινάκων επιτυχίας μπορεί να γίνει μέσα σε 5 ημέρες από την ημερομηνία ανακοίνωσης των πινάκων. Η ένσταση, η οποία πρέπει να είναι συγκεκριμένη, κρίνεται τελεσίδικα από τη ΓΣΕΣ του Τμήματος.

Αριθμός εισακτέων

Ο αριθμός των εισακτέων ΜΦ που παρακολουθεί στο ΠΜΣ καθορίζεται για κάθε χρόνο στον αριθμό 60. Ο αριθμός των εισακτέων μπορεί να τροποποιηθεί εφόσον αυτό κριθεί αναγκαίο από την ΠΣΕ.

Άρθρο 6

Μεταπτυχιακοί τίτλοι

Το ΠΜΣ απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ) με τίτλο «η Διατροφή στην Υγεία και στη Νόσο».

Άρθρο 7

Χρονική διάρκεια σπουδών στο ΠΜΣ

Η χρονική διάρκεια για την απονομή του ΜΔΕ ορίζεται σε τρία (3) ακαδημαϊκά εξάμηνα.

Άρθρο 8

Αναστολή φοίτησης

Κάθε Μεταπτυχιακός Φοιτητής έχει δικαίωμα να ζητήσει, με αίτησή του, άδεια αναστολής της παρακολούθησης των μαθημάτων ή της εκπόνησης της διπλωματικής του εργασίας. Η άδεια χορηγείται με απόφαση της ΠΣΕ, δίνεται μόνο μία φορά και δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερης διάρκειας των δύο ακαδημαϊκών εξαμήνων, ούτε μικρότερης του ενός εξαμήνου. Άδεια αναστολής φοίτησης περισσότερο από δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα μπορεί να χορηγηθεί μόνο σε ΜΦ που εκπληρώνουν τη στρατιωτική τους θητεία ή σε περιπτώσεις παρατεταμένης ασθένειας, που πιστοποιείται από δημόσιο φορέα. Ο χρόνος αναστολής φοίτησης του Μεταπτυχιακού Φοιτητή δεν υπολογίζεται σε περίπτωση υπέρβασης της χρονικής διάρκειας φοίτησης. Ο ΜΦ που θα επαναλάβει τη φοίτησή του είναι υποχρεωμένος να παρακολουθήσει όλα τα μαθήματα, εργαστήρια, σεμινάρια, πρακτικές ασκήσεις κ.λ.π., στα οποία δεν είχε αξιολογηθεί επιτυχώς πριν από την αναστολή της φοίτησής του. Ο ΜΦ που παίρνει άδεια αναστολής φοίτησης, όταν επαναλάβει τη φοίτησή του, εξακολουθεί να υπάγεται στο καθεστώς φοίτησης του χρόνου εγγραφής του ως ΜΦ. Οι ΜΦ που βρίσκονται σε εκπαιδευτική άδεια δεν δικαιούνται άδειας αναστολής της φοίτησής τους, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων (παρατεταμένη ασθένεια κ.λ.π.)

Άρθρο 9

Υποτροφίες εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής

Υποτροφίες για εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής στο Τμήμα Ιατρικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, δίδονται στους 3 πρώτους φοιτητές με σειρά βαθμολογίας, που θα τελειώσουν εγκαίρως τις σπουδές, δηλ. τον Φεβρουάριο ή και τον Ιούλιο του ακαδημαϊκού έτους αποφοίτησής τους.

Το ποσό της υποτροφίας ανέρχεται στα 3.000 € συνολικά για κάθε υπότροφο, που δίνεται τμηματικά με βάση την πρόοδο που θα πιστοποιείται από την τριμελή επιτροπή.

Άρθρο 10

Δίδακτρα

Τα δίδακτρα για το ΠΜΣ ανέρχονται στο ποσό των τριών χιλιάδων (3.500) €. Η Σύγκλητος μετά από πρόταση της ΓΣΕΣ του Τμήματος μπορεί να αναπροσαρμόζει τα δίδακτρα για το ΠΜΣ (άρθρο 12, παρ. 7 του Νόμου 2083/92). Η διαδικασία καταβολής των διδάκτρων για το ΠΜΣ γίνεται μέσω του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας του Τμήματος Ιατρικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Τα δίδακτρα χρησιμοποιούνται από το Τμήμα για τις πάσης φύσης δαπάνες που απαιτούνται για την εκπαίδευση των Μεταπτυχιακών Φοιτητών και γενικά για τη λειτουργία του ΠΜΣ.

Τα δίδακτρα καταβάλλονται ως εξής: χίλια (1.000) € με την έναρξη των δύο πρώτων εξαμήνων, χίλια (1.000) € με την ανάληψη της Διατριβής Μεταπτυχιακής Ειδίκευσης και 500 € με την έναρξη του τρίτου εξαμήνου. Σε περίπτωση διακοπής της φοίτησης στο ΠΜΣ δεν επιστρέφεται το μέρος των διδάκτρων που έχει καταβληθεί.

Άρθρο 11

Διδασκαλία – Φοίτηση – Εξετάσεις – Βαθμολογία

Τα μαθήματα στο ΠΜΣ για το πρώτο (χειμερινό) εξάμηνο αρχίζουν τη 1^η Οκτωβρίου και λήγουν τη 15^η Ιανουαρίου του ακαδημαϊκού έτους λειτουργίας του

ΠΜΣ. Το δεύτερο (εαρινό) εξάμηνο σπουδών αρχίζει την 1^η Φεβρουαρίου και λήγει την 15^η Ιουνίου του ακαδημαϊκού έτους λειτουργίας του ΠΜΣ. Το τρίτο (χειμερινό) εξάμηνο τη 1^η Οκτωβρίου και λήγει τη 15^η Ιανουαρίου. Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει δώδεκα (12) τουλάχιστον εβδομάδες για διδασκαλία.

Οι ΜΦ είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθούν ανελλιπώς τις παραδόσεις, τα εργαστήρια και τις άλλες δραστηριότητες που προβλέπονται για κάθε μάθημα. Απουσία πέραν του 30% (διαλέξεις, εργαστήρια ή μη έγκαιρη παράδοση των εργασιών) οδηγεί αυτομάτως σε αποκλεισμό από τις εξετάσεις του αντίστοιχου μαθήματος και υποχρεούται να το παρακολουθήσει σε επόμενο αντίστοιχο εξάμηνο. Επιπρόσθετα οι ΜΦ είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθούν ανελλιπώς όλες τις δραστηριότητες του ΠΜΣ. Σε αποκλεισμό από τις εξετάσεις ενός μαθήματος οδηγούν επίσης και απουσίες από τις επιστημονικές και ερευνητικές δραστηριότητες που πραγματοποιούνται στα πλαίσια του ΠΜΣ, όπως συνέδρια, ημερίδες, διαλέξεις, εργαστήρια, κτλ.

Η εξέταση κάθε μαθήματος μπορεί να γίνει προφορικά, γραπτά, με αξιολόγηση της Διατριβής Μεταπτυχιακής Ειδίκευσης, τυχόν δημοσίευση σε έγκριτο ιατρικό περιοδικό ή με άλλο τρόπο που θα καθορίσει η ΠΣΕ. Οι εξετάσεις πραγματοποιούνται τρεις φορές το χρόνο: από τη 15^η έως τη 31^η Ιανουαρίου για το πρώτο εξάμηνο, από τη 15^η έως τη 30^η Ιουνίου για το δεύτερο εξάμηνο και επαναληπτικές εξετάσεις για τους αποτυχόντες στις προηγούμενες εξετάσεις κατά το πρώτο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου. Για τη πρακτική άσκηση του τρίτου εξαμήνου δεν απαιτούνται εξετάσεις και οι φοιτητές θα κληθούν να καταθέσουν τα αποδεικτικά στοιχεία πραγματοποίησης της πρακτικής άσκησης στην ΠΣΕ. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις η ΓΣΕΣ μετά από εισήγηση της ΠΣΕ μπορεί να τροποποιήσει ή να μεταθέσει το χρόνο εξετάσεων ή να ορίσει και τέταρτη εξεταστική περίοδο. Στη τελική βαθμολογία θα ληφθεί υπόψη και το ποσοστό παρουσιών του ΜΦ στις παραδόσεις, τα εργαστήρια και τις άλλες δραστηριότητες του ΠΜΣ.

Περιπτώσεις αδυναμίας προσέλευσης στις εξετάσεις οποιουδήποτε μαθήματος λόγω σοβαρού κωλύματος το οποίο θα βεβαιώνεται με την προσκόμιση επικυρωμένων δικαιολογητικών, κρίνονται από την ΠΣΕ, η οποία αποφαινεται περί της επάρκειας των προσκομιζόμενων δικαιολογητικών κατά την απόλυτη κρίση της. Κάθε ΜΦ μπορεί να εξεταστεί σε κάθε μάθημα το πολύ δύο φορές. Εάν απορριφθεί και τη δεύτερη φορά, ο ΜΦ παραπέμπεται στη ΠΣΕ. Η ΠΣΕ αφού εξετάσει τη γενική απόδοση του Μεταπτυχιακού Φοιτητή, εισηγείται στη ΓΣΕΣ του Τμήματος τη διαγραφή του ΜΦ από το ΠΜΣ ή τη δυνατότητα μιας επιπλέον εξέτασης, εφόσον συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι που δικαιολογούν τη μειωμένη απόδοσή του ή την επανάληψη του μαθήματος από το ΜΦ σε επόμενο εξάμηνο σπουδών. Ο βαθμός των μαθημάτων που έχει επιτύχει ο Μεταπτυχιακός Φοιτητής κατοχυρώνεται.

Φοιτητές που αποτυγχάνουν σε δύο ή περισσότερα μαθήματα σε κάθε εξάμηνο διαγράφονται από το ΠΜΣ. Σε κάθε περίπτωση επανεξετάζονται μετά το πέρας των εξετάσεων Ιουνίου.

- Η βαθμολογία των ΜΦ, που με επιτυχία έχουν αξιολογηθεί, έχει ως ελάχιστο βαθμό το 5,0 (πέντε) με άριστα το 10 (δέκα) και κατατίθεται στη Γραμματεία των μεταπτυχιακών σπουδών του Τμήματος από τον Υπεύθυνο Καθηγητή. Στους ΜΦ που ολοκλήρωσαν με επιτυχία τις φοιτητικές τους υποχρεώσεις στο ΠΜΣ απονέμεται Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης.

Η καθομολόγηση των διπλωματούχων γίνεται ενώπιον της ΓΣΕΣ του Τμήματος. Ο τύπος του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Εξειδίκευσης και το κείμενο της καθομολόγησης των διπλωματούχων καθορίζεται σύμφωνα με την απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Άρθρο 12

Υποχρεώσεις Φοιτητών

Οι Μεταπτυχιακοί Φοιτητές είναι υποχρεωμένοι να ακολουθούν τον Ενιαίο Κανονισμό (ΕΚ) των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου, καθώς και τις αποφάσεις της ΠΣΕ του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «η Διατροφή στην Υγεία και στη Νόσο». Ακόμη υποχρέωση των μεταπτυχιακών φοιτητών είναι μετά το πέρας των μαθημάτων να κάνουν την αξιολόγηση των καθηγητών τους. Οι ΜΦ, μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος παραδίδει ανώνυμο συμπληρωμένο ερωτηματολόγιο στη Γραμματεία του προγράμματος, που αφορά το περιεχόμενο του κάθε μαθήματος, τον τρόπο διδασκαλίας και εξέτασης του από τον διδάσκοντα, παρατηρήσεις για βελτίωση του και αξιολόγηση του με δεδομένη κλίμακα. Τα ερωτηματολόγια αυτά έχουν συνταχθεί από την επιτροπή αξιολόγησης και το αποτέλεσμα της επεξεργασίας τους παραδίδεται στους διδάσκοντες με σκοπό την αυτοβελτίωσή τους.

Άρθρο 13

Αξιολόγηση του ΠΜΣ

A. Αξιολόγηση από τους υπεύθυνους και διδάσκοντες καθηγητές

Οι υπεύθυνοι και διδάσκοντες καθηγητές μετά τη λήξη κάθε χρόνου εφαρμογής του προτεινόμενου προγράμματος, παραδίδουν έκθεση με τις παρατηρήσεις τους ανά διδασκόμενο μάθημα και αντικείμενο και προτάσεις βελτίωσης του προγράμματος.

B. Αξιολόγηση από τους φοιτητές

Οι ΜΦ μετά την λήξη κάθε χρόνου εφαρμογής του προτεινόμενου προγράμματος, παραδίδουν ανώνυμο συμπληρωμένο ερωτηματολόγιο στη

Γραμματεία του προγράμματος, που αφορά το περιεχόμενο του κάθε μαθήματος, τον τρόπο διδασκαλίας και εξέτασης του από τον διδάσκοντα, παρατηρήσεις για βελτίωση του και αξιολόγηση του με δεδομένη κλίμακα.

Γ. Αξιολόγηση του ΠΜΣ από εσωτερικούς και εξωτερικούς αξιολογητές

- Με την ολοκλήρωση του πρώτου κύκλου σπουδών, θα γίνει αξιολόγηση του ΠΜΣ. Θα οριστούν δυο επιτροπές, μια εσωτερική αποτελούμενη από πέντε μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Ιατρικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και μια εξωτερική αποτελούμενη από επίσης πέντε μέλη, επιστήμονες ευρέως αναγνωρισμένων από την ακαδημαϊκή, επιστημονική, ερευνητική κοινότητα αλλά και από την παραγωγή, οι οποίοι θα κληθούν να συντάξουν έκθεση με τις απόψεις, παρατηρήσεις και συστάσεις για το ΠΜΣ.
- Το 2011 (αρ. πρωτ. 1763/28.11.2011 έγγραφο της ΑΔΙΠ), ολοκληρώθηκε η εξωτερική αξιολόγηση του Τμήματος Ιατρικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Δ. Μεθοδολογία εφαρμογής των συμπερασμάτων της αξιολόγησης για την διαρκή βελτίωση της ποιότητας του ΠΜΣ

Όλα τα έγγραφα αξιολόγησης θα λαμβάνονται υπόψη από την επιτροπή αξιολόγησης και θα γίνονται διορθωτικές αλλαγές – όπου αυτό είναι εφικτό – για την επόμενη ακαδημαϊκή χρονιά.

Άρθρο 14

Συνεχιζόμενη εκπαίδευση

Στα πλαίσια της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης το ΠΜΣ «η Διατροφή στην Υγεία και στη Νόσο» θα οργανώνει σε ετήσια βάση, συνέδρια και ημερίδες καθώς και παρουσιάσεις διακεκριμένων επιστημόνων που θα απευθύνονται στο ευρύ κοινό και θα συμμετέχει στην οργάνωση εκδηλώσεων με στόχο την ευαισθητοποίηση των πολιτών σε προβλήματα που αφορούν τη δίαιτα και τη διατροφή και την επίδρασή τους στα διάφορα νοσήματα.

Άρθρο 15

Περιεχόμενο μαθημάτων

1^ο ΕΞΑΜΗΝΟ

A. 1 Το ισορροπημένο διαιτολόγιο. Εκτίμηση των διατροφικών διαταραχών και ελλειμμάτων

Υπεύθυνοι Καθηγητές: Αθανάσιος Μιγδάνης Κλινικός Διαιτολόγος – Διατροφολόγος M.Sc., Master in Human Nutrition and Metabolism University of Aberdeen U.K., Καθηγητής ΤΕΙ Θεσσαλίας. Κωνσταντίνος Οικονόμου Ιατρός, Διδάκτωρ Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Στο μάθημα θα αναπτυχθούν θέματα που αφορούν τη σημασία της εκπαίδευσης των λειτουργών υγείας στη διατροφή και τα διατροφικά προγράμματα, την ορμονική και η νευρική ρύθμιση της όρεξης, τη γενετική βάση της όρεξης και της παχυσαρκίας, το ισορροπημένο διαιτολόγιο, τις διατροφικές ανάγκες των αθλητών, τα συμπληρώματα διατροφής, τα εκπαιδευτικά προγράμματα διατροφής, τις μεθόδους εκτίμησης της διατροφικής κατάστασης, την καταλληλότητα των τροφών που διατίθενται στα σχολεία, την εκτίμηση της διατροφικής κατάστασης στην παιδική και γεροντική ηλικία και τον καθορισμό των ατόμων σε κίνδυνο εμφάνισης διατροφικών διαταραχών και υποσιτισμού.

A. 2 Πληθυσμιακά διαιτητικά πρότυπα. Συντηρητικά τροφίμων, συντήρηση, κατάψυξη, κονσερβοποίηση, μεταλλαγμένα

Υπεύθυνοι Καθηγητές: Γιαννούλη Περσεφόνη Επίκουρη Καθηγήτρια, Διευθύντρια Εργαστηρίου Τεχνολογίας και Ελέγχου Ποιότητας και Ασφάλειας Τροφίμων, Τμήμα Γεωπονίας, Φυτικής Παραγωγής και Αγροτικού Περιβάλλοντος Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Αναστάσιος Μανωλάκης Ιατρός, Διδάκτωρ Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών σε θέματα όπως η επίδραση του τοπικού περιβάλλοντος στην ποιότητα των τροφών και τη διατροφή, η γεωγραφική διαφοροποίηση της διατροφής και οι επιπτώσεις από την αλλαγή των διατροφικών συνηθειών, το νερό και οι κίνδυνοι από το νερό, το οξειδωτικό stress και ο ρόλος των αντιοξειδωτικών ουσιών, οι επιπτώσεις του γρήγορου φαγητού (fast food) και της κατάχρησης αλκοόλ στα διάφορα όργανα, το ελαιόλαδο, η Μεσογειακή διατροφή και η επίδρασή τους στα διάφορα νοσήματα, οι διαιτητικές συνήθειες διαφόρων λαών και η επίδρασή τους στην εμφάνιση των νοσημάτων, οι υπερτροφές (Superfoods), οι τρόποι συντήρησης όπως τα χημικά και «πράσινα» συντηρητικά, η παστερίωση και τέλος τα οφέλη και οι κίνδυνοι από τα γενετικά μεταλλαγμένα τρόφιμα.

A. 3 Διαιτητικοί παράγοντες και διατροφικές διαταραχές στα νοσήματα του πεπτικού σωλήνα, ήπατος και παγκρέατος

Υπεύθυνοι Καθηγητές: Σπύρος Ποταμιάνος Αναπλ. Καθηγητής Γαστρεντερολογίας, Τμήμα Ιατρικής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Κωνσταντίνος Οικονόμου Ιατρός, Διδάκτωρ Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Στο μάθημα αυτό θα διδαχθούν θέματα που αφορούν την επίδραση της διατροφής στην εμφάνιση των νοσημάτων του οισοφάγου, το ρόλο του στομάχου στον φυσιολογικό μηχανισμό πέψης και απορρόφησης των τροφών, την ενδοκρινολογία του στομάχου, τις διαταραχές της πέψης και απορρόφησης των τροφών, το ρόλο της διατροφής στην εμφάνιση καρκίνου του στομάχου, τη σημασία της δίαιτας και της διατροφής στο πεπτικό έλκος, την ενδοκρινολογία του λεπτού εντέρου, τα σύνδρομα δυσαπορρόφησης και ιδιαίτερα τη κοιλιοκάκη, το ρόλο της διατροφής στις Ιδιοπαθείς Φλεγμονώδεις Νόσους του Εντέρου, την επίδραση της δίαιτας στην εμφάνιση πολυπόδων και καρκίνου παχέος εντέρου, το ρόλο της διατροφής στους ασθενείς με μη αλκοολικό λιπώδες ήπαρ και στη παθογένεια της οξείας και χρόνιας παγκρεατίτιδας.

A. 4 Διαιτητικοί παράγοντες και διατροφικές διαταραχές σε νοσήματα του νευρικού, αναπνευστικού, καρδιαγγειακού συστήματος και σε νοσήματα νεφρών, ουρητήρων και κύστης

Υπεύθυνοι Καθηγητές: Ανδρέας Καψωριτάκης Αναπλ. Καθηγητής Παθολογίας – Γαστρεντερολογίας, Τμήμα Ιατρικής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Αναστάσιος Μανωλάκης Ιατρός, Διδάκτωρ Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Στο μάθημα αυτό οι φοιτητές θα διδαχθούν θέματα που αφορούν, την επίδραση των τροφών στη δομή και λειτουργία του νευρικού συστήματος, τη κετογόνο δίαιτα, το ρόλο της διατροφής στην πολλαπλή σκλήρυνση, στο ΑΕΕ, στη νόσο Alzheimer και στη νόσο του Parkinson. Τη νόσο Creutzfeldt Jakob. Την εντερική διατροφή στη θεραπεία των ασθενών με ARDS και οι επιδράσεις της στη πορεία της νόσου και την επιβίωση. Τους διαιτητικούς παράγοντες στη πρόληψη και θεραπεία του άσθματος και το ρόλο της διατροφής στη χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια. Τη δίαιτα στη πρωτογενή πρόληψη της καρδιαγγειακής νόσου. Ο ρόλος του Νατρίου, του Καλίου και των συμπληρωμάτων διατροφής σε ασθενείς με καρδιακή ανεπάρκεια και υπέρταση. Το ρόλο της διατροφής στη πρόληψη και θεραπεία της υπέρτασης. Τη δίαιτα στο νεφρωσικό σύνδρομο και τους αιμοκαθαιρόμενους ασθενείς. Τα μεταβολικά και γαστρεντερολογικά νοσήματα που προδιαθέτουν στην εμφάνιση ουρολιθίασης και τέλος το ρόλο της διατροφής στην εμφάνιση καρκίνου του ουροποιογεννητικού συστήματος.

A. 5 Διαιτητικοί παράγοντες και διατροφικές διαταραχές σε ψυχιατρικά, ενδοκρινολογικά, οφθαλμολογικά νοσήματα και παθήσεις του μυοσκελετικού συστήματος και του δέρματος

Υπεύθυνοι Καθηγητές: Αλεξάνδρα Μπαργιώτα Επικ. Καθηγήτρια Ενδοκρινολογίας, Τμήμα Ιατρικής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Κωνσταντίνος Οικονόμου Ιατρός, Διδάκτωρ Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Όσον αφορά τα ψυχιατρικά νοσήματα θα γίνουν διαλέξεις που αφορούν τους διατροφικούς παράγοντες που εμπλέκονται στη παθογένεια της σχιζοφρένειας και διπολικής διαταραχής, το ρόλο των βιταμινών στη παθογένεια και θεραπεία των ψυχιατρικών νοσημάτων, τον αλκοολισμό, τη νευρογενή ανορεξία και βουλημία. Για τα ενδοκρινολογικά νοσήματα θα αναπτυχθεί το μεταβολικό σύνδρομο, η επίδραση του θυρεοειδούς στον μεταβολισμό, οι πηγές ιωδίου και οι κίνδυνοι από την έλλειψη ή υπερβολική πρόσληψή του, οι διαιτητικές συνήθειες και το BMI ως παράγοντες κινδύνου στον καρκίνο του θυρεοειδούς, η δίαιτα στον υπερ- και υποθυρεοειδισμό, το ασβέστιο και η βιταμίνη D στα νοσήματα των παραθυρεοειδών αδένων, ο ρόλος της διατροφής στη πρόληψη των επιπλοκών του σακχαρώδους διαβήτη, τις διαιτητικές συστάσεις για τύπου 1 και τύπου 2 ΣΔ. Όσον αφορά τα οφθαλμολογικά νοσήματα ο ρόλος της διατροφής στην εμφάνιση και θεραπεία της οπτικής νευροπάθειας, της μυωπίας, της πρεσβυωπίας, του καταρράκτη, του γλαυκώματος και της εκφύλιση της ωχράς κηλίδας. Στα μυοσκελετικά νοσήματα θα αναπτυχθούν οι παθοφυσιολογικοί μηχανισμοί της οστεοπόρωσης, η δίαιτα στην οστεοπόρωση και οι κίνδυνοι από τη συμπληρωματική θεραπεία, η επίδραση της παχυσαρκίας στο σύνδρομο καρπιαίου σωλήνα, η παθοφυσιολογία της σαρκοπενίας και ο ρόλος της διατροφής στην πρόληψή της σε άτομα υψηλού κινδύνου και τέλος ο ρόλος της διατροφής στην αποκατάσταση του τραύματος. Για τα δερματολογικά νοσήματα θα γίνουν διαλέξεις για το ρόλο της διατροφής και των βιταμινών στην υγεία του δέρματος, το κολλαγόνο και τα ρετινοειδή στην πρόληψη της γήρανσης του δέρματος, οι αντιοξειδωτικές ουσίες στην πρόληψη του καρκίνου του δέρματος, ο ρόλος της διατροφής στη ψωρίαση, τα αλλεργιογόνα της τροφής στην ατοπική δερματίτιδα και τέλος ο ρόλος της βιταμίνης D και της νικοτινιμίδης (βιταμίνη B3) στη θεραπεία των δερματοπαθειών.

A. 6 Διαιτητικοί παράγοντες και διατροφικές διαταραχές στην εγκυμοσύνη, στα παιδιά, στους γέροντες και στους ασθενείς που νοσηλεύονται στις ΜΕΘ

Υπεύθυνοι Καθηγητές: Επαμεινώνδας Ζακυνθινός Καθηγητής, Τμήμα Ιατρικής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Αναστάσιος Μανωλάκης Ιατρός, Διδάκτωρ Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Στο μάθημα αυτό θα αναπτυχθούν θέματα που αφορούν την Hyperemesis Gravidarum και τις επιπτώσεις της ασιτίας στην έγκυο και το έμβρυο, τους περιγεννητικούς κινδύνους και τότε και γιατί χρειάζεται η παρεντερική διατροφή, τις διεθνείς οδηγίες διατροφής στην εγκυμοσύνη και τη δίαιτα σε ειδικές καταστάσεις (ΣΔ, υπέρταση κ.α.). Τη σωστή αποκατάσταση των ελλειμμάτων σε βιταμίνες και ιχνοστοιχεία στην εγκυμοσύνη, τις

διεθνείς οδηγίες διατροφής της μητέρας στην γαλουχία, τις ευεργετικές επιδράσεις του μητρικού θηλασμού στην εμφάνιση λοιμώξεων, καρδιαγγειακών νοσημάτων, καρκίνου, παχυσαρκίας και ΣΔ, τον θηλασμό και τον κίνδυνο οστεοπόρωσης, τη βέλτιστη διάρκεια θηλασμού. Τη διατροφή του νεογνού με τυποποιημένα γάλατα και οι επιπτώσεις τους στη νεογνική, εφηβική και ενήλικη ζωή. Την αλλεργία στο γάλα της αγελάδας, τη διατροφή στα πρόωρα ή ελλειποβαρή νεογνά. Τη δωρεά μητρικού γάλακτος “donor human milk”. Τα διατροφικά υποδείγματα στους 6 πρώτους μήνες του νεογνού και έως την ηλικία των 2 ετών, τις ιδιαιτερότητες στη διαίτα των παιδιών με χρόνια νοσήματα, την παιδική παχυσαρκία τους κινδύνους για την υγεία και τα προγράμματα πρόληψης. Τη θεραπεία της παιδικής παχυσαρκίας. Όσον αφορά τους ασθενείς 3^{ης} ηλικίας θα αναπτυχθούν ζητήματα που αφορούν τα προϊόντα και συμπληρώματα διατροφής με αντιγηραντικές ιδιότητες, τις επιπτώσεις της διατροφής στη νοσηρότητα και θνητότητα στην 3^η ηλικία, το πρόβλημα της ασιτίας στην 3^η ηλικία και τέλος τις διατροφικές διαταραχές και οι επιπτώσεις τους στη νοσηρότητα και θνητότητα των ασθενών στις ΜΕΘ.

2^ο ΕΞΑΜΗΝΟ

B. 1 Παχυσαρκία, νοσογόνος παχυσαρκία, βαριατρική

Υπεύθυνοι Καθηγητές: Γεώργιος Τζοβάρας, Αναπλ. Καθηγητής Χειρουργικής, Τμήμα Ιατρικής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Κωνσταντίνος Οικονόμου Ιατρός, Διδάκτωρ Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Στο μάθημα αυτό θα διδαχθούν τα κριτήρια και ο ορισμός της παχυσαρκίας, της νοσογόνου παχυσαρκίας, της προσχολικής παχυσαρκίας, της παιδικής παχυσαρκίας και του μεταβολικού συνδρόμου. Τα επιδημιολογικά χαρακτηριστικά, η γενετική βάση και οι ορμονικοί μηχανισμοί της παχυσαρκίας. Παχυσαρκία και προσδόκιμο επιβίωσης, obesity paradox, παχυσαρκία και ποιότητα ζωής. Η σχέση παχυσαρκίας αγχώδους νεύρωσης, κατάθλιψης και νόσου Alzheimer. Η παχυσαρκία ως παράγοντας κινδύνου στην εμφάνιση καρκίνου. Ο ρόλος της παχυσαρκίας και της διατροφής στα φλεγμονώδη νοσήματα. Παχυσαρκία στον διαβήτη, στην εμφάνιση νοσημάτων της στοματικής κοιλότητας και οφθαλμολογικών νοσημάτων. Οι επιπτώσεις της παχυσαρκίας στη λειτουργία των πνευμόνων, το σύνδρομο υποαερισμού (Pickwick) και στην άπνοια του ύπνου. Οι επιπτώσεις της παχυσαρκίας στην φυσιολογική λειτουργία των αγγείων, τη στεφανιαία νόσο, την υπέρταση, την καρδιακή ανεπάρκεια, τις καρδιακές αρρυθμίες και τον αιφνίδιο

θάνατο. Οι επιπτώσεις της παχυσαρκίας στη λειτουργία των νεφρών, τα νεφρολογικά και ουρολογικά νοσήματα. Το πρόβλημα της παχυσαρκίας στους ψυχωσικούς ασθενείς και ο ρόλος των αντιψυχωσικών φαρμάκων. Η παχυσαρκία ως παράγοντας κινδύνου εμφάνισης καρκίνου παχέος εντέρου. Η σπλαγγική παχυσαρκία. Η παχυσαρκία και υπογονιμότητα. Η παχυσαρκία της μητέρας και οι κίνδυνοι κατά την εγκυμοσύνη και τον τοκετό. Τα θεραπευτικά πρωτόκολλα αντιμετώπισης της παχυσαρκίας. Η φαρμακευτική θεραπεία της παχυσαρκίας. Η ενδοκρινολογική βριατρική. Οι χειρουργικές επεμβάσεις στη νοσογόνο παχυσαρκία.

B. 2 Θεραπευτική αντιμετώπιση των διατροφικών διαταραχών και ελλειμμάτων

Υπεύθυνοι Καθηγητές: Σπύρος Ποταμιάνος Αναπλ. Καθηγητής Γαστρεντερολογίας, Τμήμα Ιατρικής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Αθανάσιος Μιγδάνης Κλινικός Διαιτολόγος – Διατροφολόγος M.Sc., Master in Human Nutrition and Metabolism Univerity of Aberdeen U.K., Καθηγητής ΤΕΙ Θεσσαλίας. Αναστάσιος Μανωλάκης Ιατρός, Διδάκτωρ Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Θα αναπτυχθούν θέματα που αφορούν τη σίτιση μέσω ρινογαστρικού ή ρινονησιδικού καθετήρα, η γαστροστομία, η νησιδοστομία. Η αντιμετώπιση των διατροφικών διαταραχών και των ελλειμμάτων στο σύνδρομο δυσαπορρόφησης, το σύνδρομο βραχέος εντέρου, την κοιλιοκάκη και τις ΙΦΕΝ. Η δίαιτα στη κίρρωση και τη χρόνια ηπατοπάθεια. Η αντιμετώπιση των ελλειμμάτων και η διατροφική υποστήριξη σε ασθενείς με οξεία ή χρόνια παγκρεατίτιδα, παγκρεατικό καρκίνο και μετά παγκρεατεκτομή. Η βέλτιστη διατροφική υποστήριξη και η επίδραση της στην ποιότητα ζωής και στην παράταση της επιβίωσης σε ασθενείς με χρόνια νευρολογικά νοσήματα. Οι διατροφικές παρεμβάσεις στη νόσο Alzheimer και τους Παρκινσονικούς ασθενείς. Η προεγχειρητική εκτίμηση και αποκατάσταση των διατροφικών διαταραχών. Η εκτίμηση και αντιμετώπιση των διατροφικών διαταραχών και ελλειμμάτων στους αιμοκαθαιρόμενους ασθενείς και τέλος η αποκατάσταση των ελλειμμάτων στους ασθενείς στις ΜΕΘ.

B. 3 Συμπληρώματα διατροφής, προβιοτικά, ευβιοτικά, σκευάσματα εντερικής και παρεντερικής διατροφής

Υπεύθυνοι Καθηγητές: Ανδρέας Καψωριτάκης Αναπλ. Καθηγητής Παθολογίας – Γαστρεντερολογίας, Τμήμα Ιατρικής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Γιαννούλη

Περσεφόνη Επίκουρη Καθηγήτρια, Διευθύντρια Εργαστηρίου Τεχνολογίας και Ελέγχου Ποιότητας και Ασφάλειας Τροφίμων, Τμήμα Γεωπονίας, Φυτικής Παραγωγής και Αγροτικού Περιβάλλοντος Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Κωνσταντίνος Οικονόμου Ιατρός, Διδάκτωρ Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές θα διδαχθούν σε θέματα που αφορούν τα φυτικής προέλευσης συμπληρώματα διατροφής, τις αντενδείξεις και παρενέργειες συμπληρωμάτων διατροφής, τα αντι-οξειδωτικά συμπληρώματα διατροφής, τα προβιοτικά, πρεβιοτικά, ευβιοτικά και συμβιοτικά σκευάσματα και το γιαούρτι. Τη χρήση των προβιοτικών στο οξύ διαρροϊκό σύνδρομο, στη θεραπεία των ΙΦΕΝ και των λειτουργικών διαταραχών του πεπτικού συστήματος. Τα προβιοτικά ως εναλλακτική θεραπεία στην εκρίζωση του ελικοβακτηριδίου του πυλωρού και την πρόληψη του πεπτικού έλκους. Το ρόλο των προβιοτικών στη πρόληψη εμφάνισης πολυπόδων και καρκίνου παχέος εντέρου. Η χρήση των προβιοτικών στη κίρρωση του ήπατος και το μη-αλκοολικό λιπώδες ήπαρ. Η χρησιμότητα των προβιοτικών στα πρόωρα νεογνά και στην παιδική ηλικία. Τα ψυχοβιοτικά. Τη χρήση προβιοτικών, πρεβιοτικών και συμβιοτικών στους νοσηλευόμενους στην ΜΕΘ, στη θεραπεία του διαβήτη, της δυσλιπιδαιμίας, της παχυσαρκίας και του μεταβολικού συνδρόμου. Τα προβιοτικά στις παθήσεις των πνευμόνων, στα καρδιαγγειακά νοσήματα, στους ασθενείς με ΧΝΑ. Την επίδραση των προβιοτικών στο ανοσολογικό σύστημα, στη πρόληψη αλλεργικών καταστάσεων και τα δερματολογικά νοσήματα. Τη μικροβιακή χλωρίδα στην 3^η ηλικία και τι περιμένουμε από τα προβιοτικά. Τα σκευάσματα εντερικής διατροφής. Τις διεθνείς οδηγίες για εντερική διατροφή στους ασθενείς με νοσήματα του πεπτικού συστήματος, του ήπατος, του παγκρέατος, τους ασθενείς 3^{ης} ηλικίας ή ΧΝΑ. Τα σκευάσματα παρεντερικής διατροφής. Τις διεθνείς οδηγίες ολικής παρεντερικής διατροφής σε ενήλικες και σε παιδιά. Την ολική παρεντερική διατροφή κατ'οίκον. Την εντερική και παρεντερική διατροφή στα νεογνά, στα παιδιά, στους ασθενείς με καρκίνο, στην περιεγχειρητική περίοδο, στους ασθενείς με HIV, λοιμώδη νοσήματα και σήψη και στους νοσηλευόμενους στη ΜΕΘ.

B. 4 Μεθοδολογία της Έρευνας

Υπεύθυνοι Καθηγητές: Σπύρος Ποταμιάνος Αναπλ. Καθηγητής Γαστρεντερολογίας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και Ανδρέας Καψωριτάκης Αναπλ. Καθηγητής Παθολογίας - Γαστρεντερολογίας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας)

Σκοπός του μαθήματος είναι δώσει τη δυνατότητα στον φοιτητή να γνωρίσει τις μορφές έρευνας και να εξοικειωθεί με τη μεθόδευση και τη διεξαγωγή μιας έρευνας, τα διάφορα είδη δημοσιεύσεων και τις βασικές αρχές της συγγραφής μιας δημοσίευσης, την αναζήτηση και κριτική αξιολόγηση της βιβλιογραφίας, τις βασικές αρχές διεξαγωγής και συγγραφής της μεταπτυχιακής εργασίας και τον τρόπο σύνταξης ενός βιογραφικού σημειώματος. Επίσης να γνωρίσει τα είδη των ιατρικών άρθρων, να εξοικειωθεί με τις οδηγίες των επιστημονικών περιοδικών και τέλος τον τρόπο που μια εργασία παρουσιάζεται σαν προφορική ανακοίνωση.

B. 5 Προετοιμασία Διατριβής Μεταπτυχιακής Ειδίκευσης

Υπεύθυνοι Καθηγητές: Σπύρος Ποταμιάνος Αναπλ. Καθηγητής Γαστρεντερολογίας Πανεπιστήμιου Θεσσαλίας και Ανδρέας Καψωριτάκης Αναπλ. Καθηγητής Παθολογίας - Γαστρεντερολογίας Πανεπιστήμιου Θεσσαλίας.

Σκοπός του μαθήματος είναι να γίνει από τον φοιτητή σε συνεργασία με τον επιβλέποντα καθηγητή, η αξιολόγηση της βιβλιογραφίας και η μεθόδευση της έρευνας που αφορά το θέμα της μεταπτυχιακής του εργασίας. Να αποφασισθεί η εφαρμογή της κατάλληλης μεθόδου που θα έχει ως στόχο την απάντηση στο ερευνητικό ερώτημα σε βαθμό αντίστοιχο με μεταπτυχιακό επίπεδο σπουδών.

Γ. 1 Πρακτική άσκηση

Υπεύθυνοι Καθηγητές: Σπύρος Ποταμιάνος Αναπλ. Καθηγητής Γαστρεντερολογίας Πανεπιστήμιου Θεσσαλίας και Ανδρέας Καψωριτάκης Αναπλ. Καθηγητής Παθολογίας - Γαστρεντερολογίας Πανεπιστήμιου Θεσσαλίας.

Στόχος του μαθήματος είναι η πρακτική εφαρμογή όσων διδάχθηκε ο φοιτητής στη διάρκεια των δύο προηγούμενων εξαμήνων. Ο φοιτητής σε συνεργασία με τους διδάσκοντες καθηγητές που θα ορίζονται από την ΠΣΕ, θα εκπαιδευτεί σε Υγειονομικές μονάδες (Νοσοκομεία, Κέντρα Υγείας, Κέντρα Αποκατάστασης, κ.τ.λ.) σε θέματα διατροφής που θα αφορούν ασθενείς με νοσήματα του πεπτικού, του καρδιαγγειακού, του αναπνευστικού, του ουροποιητικού, του νευρικού συστήματος αλλά και με οφθαλμιατρικά, δερματολογικά, ενδοκρινολογικά, ψυχιατρικά και γυναικολογικά νοσήματα. Η

τελική αξιολόγηση και βαθμολογία στην πρακτική άσκηση θα γίνεται από τους υπεύθυνους καθηγητές.

Γ. 2 Διπλωματική Εργασία

Υπεύθυνοι Καθηγητές: Σπύρος Ποταμιάνος Αναπλ. Καθηγητής Γαστρεντερολογίας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και Ανδρέας Καψωριτάκης Αναπλ. Καθηγητής Παθολογίας - Γαστρεντερολογίας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Σκοπός της διπλωματικής εργασίας είναι η εξοικείωση των φοιτητών με την επιστημονική μέθοδο για την μελέτη της διατροφής στην υγεία και στη νόσο, σε βαθμό εμπάθυνας και εξειδίκευσης αντίστοιχο με μεταπτυχιακό επίπεδο σπουδών. Η διπλωματική εργασία περιλαμβάνει οπωσδήποτε τη διεξαγωγή έρευνας, δηλαδή τη μελέτη ερευνητικού ερωτήματος με την εφαρμογή της κατάλληλης μεθόδου και με τη συλλογή δεδομένων, τα οποία προήλθαν από τη χρήση κατάλληλων εργαλείων ή ανάλογων τεχνικών. Η εκπόνηση διπλωματικής εργασίας καταλήγει στη συγγραφή κειμένου. Η προφορική υποστήριξη της διπλωματικής εργασίας γίνεται δημόσια. Στα κριτήρια βαθμολόγησης περιλαμβάνονται η ποιότητα του γραπτού κειμένου, η επάρκεια του μεθοδολογικού σχεδιασμού και της πορείας διεξαγωγής της έρευνας και η ποιότητα της προφορικής παρουσίασης.